

Motion till riksdagen 2010/11:Ub366

av Börje Vestlund m.fl. (S)

Barnomsorg under obekväm arbetstid

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka tillgången på barnomsorg under kvällar, helger och nätter.

Motivering

Artikel 3 i FN:s barnkonvention stadgar att barnets bästa skall sättas i främsta rummet i alla åtgärder som rör barn. Det innebär enligt Barnkommitténs slutbetänkande (SOU 1997:116) bland annat att en individuell prövning skall göras i varje enskilt fall. Enligt skollagen skall förskoleverksamhet tillhandahållas i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärsarbete eller studier eller barnets eget behov. Ansvaret för att erbjuda barnomsorg ligger hos kommunerna. Just nu pågår en översyn av skollagen, som också reglerar barnomsorgen, där det finns utrymme för att förtydliga kommunernas ansvar för att tillhandahålla barnomsorg till föräldrar som arbetar, oavsett när på dygnet det sker. Vi vill att detta ansvar förtydligas och stärks.

Skolverket redovisar statistik på kommunnivå om inskrivna barn i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg samt inskrivna barn på obekväma arbetstider, och den senaste statistiken avser 2007. Den visar att det är ovanligt att barn tas emot i förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg på obekväma tider, det vill säga mellan kl. 19.00 och 6.00 och/eller under helger. Barnomsorgen kan bedrivas i förskola, fritidshem eller familjedaghem och det förekommer också att någon kommer hem till barnet. År 2007 var endast 3 600 barn i åldrarna 1–12 år inskrivna i sådan verksamhet. Över hälften av kommunerna – 162 kommuner – saknar helt omsorg på obekväma tider. De regionala skillnaderna är stora. I de tre storstäderna och i kommungruppen större städer förekommer verksamheten i samtliga kommuner medan den endast finns i

Fel! Okänt namn på

20 procent av glesbygdskommunerna. Några mer färska siffror finns tyvärr inte.

Barnomsorg är en förutsättning för yrkesarbetande föräldrar. Familjepolitiken syftar till att stödja föräldrar och familjer i olika sammanhang och konstellationer. Eftersom alla familjer inte består av två föräldrar som arbetar dagtid på vardagar är det viktigt att kommunerna ger möjlighet till en trygg och fungerande omsorg, även om föräldrarnas arbetstider är förlagda till sena kvällar, helger eller nätter. Även om hjälp från far- och morföräldrar i många fall kan vara en avlastning, är det oerhört viktigt att familjepolitiken inte konstrueras efter att ansvar för barnomsorg som syftar till att möjliggöra förvärvsarbete läggs på dessa. Stöd från familjemedlemmar är och kan vara viktigt, men bör inte vara en förutsättning för att få arbetsliv och barnomsorg att gå ihop – det är en fråga om individens frihet och respekt för varje familjs unika situation.

Alltfler arbetar på obekväma arbetstider. Därmed ökar också behovet av tillgång till barnomsorg på kvällar, nätter och helger. Detta gäller inte minst inom den allt viktigare servicesektorn – inte minst inom turism- och upplevelsebranscherna. Det är branscher där ”man arbetar när alla andra vill vara lediga”, branscher som ökat kraftigt i betydelse och alltjämt har en stark utvecklingspotential. Men det är också branscher som till mycket stor del utgörs av lågbetalda och kvinnodominerade yrken. Skall Sverige stärka sin position inom dessa branscher är det en avgörande förutsättning att människor också kan och vill arbeta i dem under acceptabla villkor. Barn till anställda i dessa yrken skall inte behöva ha sitt ”dagis” i personalmatsalar eller serveringsgångar. Ett alltmer föränderligt arbetsliv måste möta de behov som föräldrar har för att få ihop vardagen med arbete och barn. Vi vill därför se över möjligheterna att öka tillgången på barnomsorg på kvällar, helger och nätter för dem som behöver detta.

Stockholm den 26 oktober 2010

Börje Vestlund (S)

Katarina Köhler (S)

Helén Pettersson i Umeå (S)